

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrā

Publicēts: 31.08.2020.

[Egils Levits](#)

Augsti godātie zinātnieki!

Visi klātesošie!

Man ir patīams prieks šodien atrasties Latvijas zinātnieku elites vidū! Jūsu darbs rada atklājumus un inovācijas, kas ļoti personīgi ietekmē katru no mums. Jūsu pētniecības darbs savienojumā ar medicīnu un citām nozarēm palīdz visai sabiedrībai kļūt veselākai, un tas šobrīd ir aktuālāks jautājums nekā jebkad iepriekš. Pasauli ir satricinājusi un, iespējams, uz visiem laikiem arī mainījusi Covid-19 krīze. Kādas šīs pārmaiņas būs, to mēs vēl redzēsim, bet pilnībā nonākt atpakaļ iepriekšējos apstākļos laikam gan vairs nevarēsim.

Pateicoties apzinātai un tieši zinātnieku ieteikumos balstītai sabiedrības rīcībai un valsts politikai, mums ir izdevies pārvarēt pirmās grūtības, un šodien mēs atrodamies labākā situācijā nekā lielākā daļa citas Eiropas un pasaules valstis. Tomēr ar to vēl nekas nav beidzies. Vīruss vēl nav uzvarēts, un mēs, Latvijas sabiedrība, turpinām paļauties uz jums, jo nākamgad, šķiet, vajadzētu būt arī taustāmam rezultātam.

Tieši Covid-19 jautājumos jūs, kolēģi, stāvat frontes pirmajās līnijās. Esmu pateicīgs jums, ka jūs Latvijā monitorējat situāciju un šobrīd visi Latvijas teritorijā identificētie vīrusu paraugi tiek sekvenēti, un iegūti vīrusu genoma dati. Mēs varam apzināties patieso situāciju valstī, pateicoties jūsu darbam.

Izskatās, ka Latvijā patlaban, vismaz vasaras periodā, vīrusa izplatība tiek savaldīta. Mēs nezinām, kas būs turpmāk, vai būs otrs vilnis vai nebūs, bet lielā mērā tas ir pateicoties jūsu ieteikumiem, kam sekoja valdība un sabiedrība disciplinētā veidā, ja salīdzinām ar citām sabiedrībām. Tāpēc īpašu paldies es vēlos teikt Latvijas Genoma centram un Jāņa Kloviņa grupai.

Raugoties nākotnē, Latvijas sabiedrība un visa pasaule gaida pieejamu un pielietojamu vakcīnu pret Covid-19 vīrusu. Tāpēc īpašu paldies par nenogurstošu darbu es gribētu izteikt Kaspara Tāra grupai un Andra Zeltiņa grupai. Priecājos, ka viens no vakcīnas variantiem ir uzlabots, un ar nepacietību mēs visi gaidām oktobri, kad sāksies klīniskie pētījumi otram vakcīnas variantam. Šie ir latviešu zinātnieku panākumi, par ko mēs visi varam būt lepni.

Darbs zinātnē nav viegls, tas ir neskaidrību un pārsteigumu pilns. Sabiedrība sagaida no zinātniekiem atbildes un risinājumus, bet zinātnieki paši tad, kad sāk projektu vai eksperimentu, nezina, kāds būs rezultāts. Bet tāda ir zinātne.

Es augsti novērtēju jūsu ieguldījumu gan šajā, gan arī citās jomās, piemēram, vietējo govju ģenētiskajā raksturošanā, kopā ar Dārzkopības institūtu veiktajā upeņu, jāņogu un vēreņu un to kaitēkļu mijiedarbības izpētē, gaidām arī pirmos rezultātus cilvēka mikrobioma projektā, kas atklās faktorus, kas varētu palīdzēt novērst slimības. Tāpat jūs nodarbojaties ar krūts vēža diagnostikas uzlabošanu, un jums ir nopietns ieguldījums arī cīņā ar vēzi bērniem. Šie ir tikai daži no jūsu darbības virzieniem, kas ir nozīmīgi ne tikai Latvijas iedzīvotājiem, bet visai pasaulei, jo visas šīs slimības un problēmas ir aktuālas visā pasaulē. Jūs, dārgie kolēģi, atrodaties pasaules avangardā šajā jomā. To mēs Latvijā novērtējam.

Man jāsaka, ka zinātnes politika Latvijā līdz šim nav bijusi prioritāra, un to jūs visi labi zināt, bet, ja mēs gribam pavērst Latviju attīstības virzienā, tad, protams, stratēģiski vissvarīgākā nozare ir zinātne, kam attiecīgi jāatspoguļojas arī finansēs. Zinātnē nauda ir vispirms jāiegulda, un rezultāti nāks pēc tam. Es domāju, ka valdība saprot šo jautājumu. Es to vienmēr esmu uzsvēris, arī simboliskā veidā kā šodien varu apliecināt, ka zinātne Latvijas valstij ir ārkārtīgi svarīga. Zinātne, kas ir pasaules avangardā. Bet, lai tur nonāktu, ir nepieciešama arī jauno zinātnieku audzināšana, izglītošana. Tas ir komplekss uzdevums, un jūs esat jau pašā spicē, ja tā var teikt. Taču, lai zinātne Latvijā tiešām veiktu savu uzdevumu, ko mēs no tās sagaidām, ir jābūt visam komplektam. Es ceru, ka tas tā arī notiks un ka Izglītības un zinātnes ministrija to arī apzinās, proti, ka zinātnes politika – joma, kas līdz šim nebija sabiedrības uzmanības centrā, tagad līdz ar Covid-19 krīzi ir nesusi sapratni, cik svarīga ir zinātne. Nav jau tā, ka, līdz ko sākās Covid-19, jūs uzreiz varat nākt ar savu risinājumu vai dot savu pienesumu. Ir bijis ilgstošs darbs, ko varbūt sabiedrība nav tā īsti pamanījusi, bet šie priekšdarbi bija svarīgi, lai tagad risinātu mums visiem aktuālus jautājumus.

Es uzskatu, ka jūsu panākumi šajā jomā ir arī visas sabiedrības un valsts panākumi, par ko mēs visi varam būt lepni, un tas atsaucas arī uz mūsu dzīves kvalitāti un ekonomiku.

Liels paldies jums par šo ilgstoši ieguldīto darbu, kas ir bijis grūts un komplicēts! Jūs to esat darījuši ar lielu aizrautību un pašizliedzību. Novēlu jums daudz panākumu jūsu zinātniskajā darbā!

Liels paldies jums!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-latvijas-biomedicinas-petijumu-un-studiju-centra>